

השבת של רבי נחמן מברסלב

שבעת ימים לטהרתו...

ורחץ בשרו במים חיים וטהר... (ויקרא ט"ו, י"ג)

העיקר שצריך להאמין שבכל יום ויום נעשים חדשות לגמרי. על-כן צריכין להמתין ולהמתין עד יגיע יום ישועתו, כי ה' יתברך מצמיח ישועות בכל יום כמו שאומרים בברכת קריאת שמע בכל יום: **עושה חדשות וכו' מצמיח ישועות וכו'**, רק אף-על-פי-כן צריכין להמתין הרבה עד תצמח ותגלה ישועתו בשלמות.

וכל זה רמזה לנו התורה הקדושה בדיני טהרת הטמאים שרוב טהרתן תלו בימים ובזמן כפי עורך טמאתו, כגון הטמאים ביותר כמו טמא-מת וזב ומצורע צריכין להמתין שבעה ימים וכו', ובעל קרי וכיוצא צריכין להמתין יום אחד עד שיעריב שמשן ויתחיל יום שלאחריו, וכל זה הוא בחינה הנ"ל שבכל יום ויום נעשים חדשות לגמרי, ועל-כן זה שנטמא ורוצה להטהר צריך טבילה במקוה, כדי להמשיך עליו קדשה וטהרה ממקוה העליונה שהוא המקוה של שבועות שהוא המקוה של שער החמשים, כמו שכתוב בכוונות האר"י ז"ל ומובא בהתורה "ויביום הבכורים-הסתרה" (לקוטי מוהר"ן א' - סימן נ"ו) עיין שם, כי משם נמשך הטהרה לכל הטובלים במקוה להטהר מטמאתו. ואחר שהתחילו להטהר על-ידי המקוה הקדושה, עדיין לא נגמר טהרתן בשלמות וצריכין להמתין, עד שיעריב שמשן של זה היום ויתחיל יום שלאחריו, כמו שכתוב: **"ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים"**, להורות שהמשכת הטהרה והקדשה תלויה בימים, שכל מה שבא ונתחדש יום אחר נתוסף ונתחדש קדשה יתרה מלמעלה, כי רק בשביל זה ה' יתברך מקיים עולמו מששת ימי בראשית עד הסוף, ובכל עת הוא בורא יום ולילה וכו', כי כל יום ויום של כל ימי עולם הוא בריאה חדשה ממש, כי יום הזה עדיין לא היה מעולם. וצריך כל אחד לשום לב לזה ולהודות לשמו יתברך בכל לב על זה בכל יום ויום, ולומר **ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית** בלב שלם בכל יום וכו'. ועיקר התחדשות בכל יום ויום הוא רק בשביל להמשיך ולהאיר מקדשתו העליונה עלינו מחדש לעורר אותנו להתחדש בכל יום ויום ברצונות חדשים וחזקים וכו' לה' יתברך.

שכרת חמורים. השיב לו: הן. אמר לו רבינו זכרוננו לברכה: תכף ומיד תלך ותקח מהם האדרוף, ואם לא ירצו להחזיר לך, אזי תניח לאבוד האדרוף, כי איני רוצה לילך לשם; ואחר שתי שעות או שלוש נפל האיש הנ"ל, שהיה עמו, בחלשה גדולה, רחמנא לצלן, ואז נתן שבח והודאה להשם יתברך, אשר מנעו ללכת עם השיירה הנ"ל.

⊙ אך תכף, כאשר נשמע לאנשי ארץ-ישראל, היושבים בצפת ובטבריה, שרבינו זכרוננו לברכה הוא בחיפה, שלחו הגדולים והצדיקים אשר שם לבקש את רבינו זכרוננו לברכה, שייסע אליהם; ובאו אנשי טבריה על יום-כפור אליו והביאו לו אגרות מגדולי הצדיקים, שכולם מבקשים אותו לבוא לטבריה על חג-הסוכות, והוא לא השיגח על כל זה. ואמר להאיש שהיה עמו לקנות לו אתרוגים, והלך אל החכם החונה שם, ונתן לו עשרים פארעס, והלך אל שדה ישמעאל, והביא לו שלושה אתרוגים מבחרים ויפים מאד.

⊙ בתוך כך, שהיה יושב שם בחיפה, בא ישמעאל אחד רך בשנים, וישב אצלו, ודבר אליו דבורים הרבה, ולא ידע מה הוא אומר, וכן היה אצל כל סעודה וסעודה ביום ובלילה, והיה מחבב אותו מאד. ופעם אחת בא אליו בכלי-זין בכעס גדול והתחיל לזעוק ולצעוק עליו, והוא לא ידע מה הוא מדבר, אך אשה אחת ממדינת ואליחאי היתה שם, ותכף כשהלך הישמעאל, אמרה אל רבינו זכרוננו לברכה, למען השם, שיברח מבית זה, כי זה הישמעאל אומר, שהוא זכרוננו לברכה ילך עמו ללחום, שקורין "פעכטין".

⊙ ותכף ברח הוא זכרוננו לברכה לבית החסיד המפרסם, מורנו הרב זאב מטשארני-אוסטרהא הנ"ל, והצניעו אותו בחדרי-חדרים, ואחר-כך בא הישמעאל הנ"ל עוד הפעם לבית אכסניא של רבינו זכרוננו לברכה ואמר: היכן האיש הלז; ידיע להוי לה, שאני אוהב אותו מאד; אני אתן לו החמורים וגם הסוס שלי, שילך עם השיירה לטבריה, ושוב אין לו להתפחד ממני כלל מעתה. וכן היה, שבא רבינו זכרוננו לברכה אל אכסניא שלו, ובא הישמעאל, ולא דבר לו כלום, רק שתק ושחק, ואחר-כך חיבב אותו זה הישמעאל מאד באהבה יתרה. ועניין זה של הישמעאל היה פליאה גדולה, ואמר רבינו זכרוננו לברכה, שהיה לו יסורים מהאהבה של הישמעאל יותר מן השנאה והכעס שלו; וכפי הנשמע מפיו הקדוש, שהיה בעניין מעשה זו, שהיה לו עם הישמעאל, סכנה גדולה, וכמדומה, שנשמע מפיו הקדוש שאמר, שזה הישמעאל היה הסמך-מ"ם בעצמו, וברוך השם, שנצל ממנו בשלום בחסדי השם.

רחמנות

(אוצר היראה - אות א')

❖ רוב קלקולי הדורות הוא על-ידי הרחמנות דסטרא אחרא. שהסטרא אחרא מתלבשת באיזה אנשים רעים, והם מתאספים ומשתדלים בתקנת ההמון, ועושים עצמן כמרחמים עליהם ומשתדלים בטובתם. ובאמת כל טובתם של רשעים רעה הוא אצל הצדיקים, כי רחמי רשעים אכזרי. ומזה היה כל חטא העגל. בפרט הקלקלות המצויים עכשיו בדורותינו אלה בעוונותינו הרבים על-ידי רשעי ישראל החותרים להכניס זרה בבית ה' לפרש התורה על-פי חכמות חיצוניות

סיפור

(נסיעת רבינו ז"ל בארץ-ישראל, טו-זו)

⊙ ... ותכף אחר ראש-השנה, היה רצון רבינו זכרוננו לברכה לחזור תכף לביתו, ולא היה רוצה לנסוע כלל לשום מקום, לא לצפת ולא לטבריה, אך האיש שהיה עמו, היה כספו חזק מאד לזון עיניו במקומות ארץ-ישראל, ובא אל רבינו זכרוננו לברכה ואמר לו, שיש שירה לילך עמם לטבריה. והשיב לו: יש לך כסופים לטבריה — לך שכר חמורים. ועשה כן, ונתן להם אדרוף, ובחזירתו מהבעל-חמורים אמר לו תכף:

שיחות

(שיחות מורי ישראל אודסה, זצ"ל - כ"ה)

עניין אמונות כוזביות:

מי יכול לשער, מי יכול לתאר...

ולא היה לי מי שידבר אתי מי שייחנך אותי, הייתי תמיד בעצבות, שבור, אבל זה היה טובה גדולה, כי הייתי שבור וזה הקריב אותי להשם יתברך לתורה, זה היה לטובה. והתגעעתי, היה לי געגועים להשם יתברך.

ואני התביישתי, אני חשבתי שרק אני יש לי יצר הרע, שרק אני יש לי תאוות וכולם נקיים, אני לא ידעתי מה שיש אצל אחרים. אז אמרתי: "כל התאוות וכל הצרות הכל, אני גרוע יותר מכל העולם, מכולם". אני לא ידעתי שאחרים יש להם גם-כן יצר הרע, אבל ברוך השם, השם יתברך עשה לי נסים שזכיתי להתקרב לרבינו, וזכיתי להבין לראות ולהרגיש, שזה היהדות, שזה התורה!

אבל לא היה לי מי שידריך אותי, לא היה לי את רבינו, לא ידעתי מרבינו, אחר-כך שזכיתי להתקרב - אז ידעתי, אני ידעתי אז מה שאני יודע עכשו? אבל כל ידיעה שזכיתי להרגיש האמת, הרגשתי: "הו... זה אמת כזה - אין כמוהו!"

כי כשנתקרבתי לרבינו, נסעתי לירושלים; וירושלים היא עיר של תלמידי חכמים, גאונים, צדיקים גדולים, אבל על אנשי שלומנו אומרים כאילו הם רשעים ונכעמים. אבל כל דבור ששמעתי מאנשי שלומנו הרגשתי אמת כזה... ראיתי והבנתי, השם יתברך נתן לי חכמה ושכל להבין. אני ראיתי את רב נפתלי חתן, הוא היה חכם גדול ומשכיל, והיה בנאי, היה יכול לבנות בתים גדולים והוא בנה בית-כנסת. אני שאלתי אותו

שאלות מה לעשות עם היצר הרע, והוא אהב לדבר אתי, הוא ראה את התמימות והאמת שלי, אז הוא אהב אותי מאד. אבל היה בינינו מרחק גדול, הוא היה כבר זקן והיה בן-תורה ואני פשוט. והוא דבר אתי, הוא לא אהב לדבר הרבה אבל היה בהדבורים שלו חכמה קדושה, והוא הכניס בי רוח חדש - זה עניין רבינו. הוא האיר בי אור גדול לידע מה זה אמונות כוזביות ומה זה רבינו.

עד שזכיתי לידע להבין עניין האמונות הכוזביות, כי אם לא הייתי מבין היה לי צרה גדולה בהלב, יש בלבי פגם, מום. נו, מה עושים? וברוך השם, השם יתברך עזר לי שהדבורים ששמעתי מאנשי שלומנו בירושלים היה לי לנחמה וישועה, ישועה ונחמה.

האמת הוא נגד כל העולם - ונהפך הוא, אמרתי על עצמי: "מי אתה, מה אתה יודע, מה אתה מבין?" אבל האמת - לא, השם יתברך מצמצם עצמו לישראל בער גם-כן. הייתי שמח בחלקי שזכיתי להרגיש לראות ולהבין, שזה אמת, וזה שקר!

זה היה בזמן שכל העולם היו משוקעים בהשקר, ואני זכיתי לראות להפך מכולם, ולא השפיע עלי שהם רבים והם גדולים בתורה. לא... האמת הוא חזק, הוא גבור חזק מאד כזה שאין כמוהו! כל דבור שמעתי מאנשי רבינו, רבי נתן בעלה השני של גיטעליה שנשא אותה אחרי הפטירה של רבי ישראל קרדונר, התמימות שלו, האמת שלו, הדבור שלו, הפנים שלו, אני ראיתי שכולם הם לא כלום עם התורה שלהם עם הכל לעומת רבי נתן, שזה עובד השם.

ואני הייתי בירושלים וקבלתי מזה דבור, מזה דבור, וזה היה נכנס בלבי ובאתי לטבריה עם סחורה חדשה, עם נגונים חדשים וישראל בער חדש, זה לא ישראל בער שמקודם, אז כולם ידעו שישראל בער היה בירושלים.

וזה היה נס מהשם יתברך למעלה מן הטבע, אי אפשר להבין, אני הייתי נולד אצלם וידעתי שזה יראי שמים, כולם היה להם פרסום ושם של שקר שהם יראי השם, אבל השם יתברך נתן לי חכמה ושכל והבחנתי וידעתי וראיתי והבנתי האמת.

שלהם; ורוצים לפתות ולהסית ולהכריח את ישראל שילכו חס ושלוש בדרכיהם המרים והזרים כנראה בחוש, אשר רוב הנמשכים אחריהם הם פורקי עול לגמרי.

ואף על פי כן מחציפין פניהם ומלבישין כל רשעתם ברחמנות; כאילו יש להם רחמנות על נערי בני ישראל ורוצים להדריכם בדרך ישרה על פי פרושי התורה שלהם לשאול ואבדון וכו', רחמנא לצלן, ואומרים שכל כוונתם לטובת ישראל, שיש להם רחמנות עליהם וכו'. וכל זה נמשך ממה שהסטרא אחרא יונקת מן הרחמנות. ועל-ידי זה מתגבר תאוות ניאוף ונתקלקל התפילה, חס ושלוש, שאין יכולין להתפלל בבחינת רחמים ותחנונים. ועיקר התיקון לכל זה הוא על-ידי צדיקי אמת, כמבואר בפנים (הלכות קריאת התורה ו', אות ב'). ועיין עוד מעניין רחמנות דסטרא אחרא ומה שעל ידי זה מביאים את האדם לטרחות וטרדות גדולות בשביל פרנסה ומאומה לא ישא בעמלו (ממון ופרנסה, אות כ"ח).

מכתב

(מספר אב"י הנחל - מכתב צ"ו)

ב"ה, כ"ז אדר תשכ"ח.

לכבוד בת עיני ולבי, מר... אשר שזר ודבק עצמו בהצדיק האמת, בהתרגשות יתירה, בכל לבו ונפשו, וזכה לבטל ולהפקיר את כבודו הרם, לגבי המלך האמת החי וקיים. ולהשליך שכלו וחכמתו לגמרי, להאמין בהאמת הברור והצח. שהוא גואלינו ורפואתינו בגוף ובנפש לדור דור. ברכה ושלוש ומזל טוב לאורך ימים, אמן.

תגיל נפשי ותשיש בישועת ה' על עוצם נפלאות

חסדו, אשר הפליא עמנו בימים הללו, ימי אדר וניסן, שבהם ישועת ישראל ומפלת המן-עמלק ומפלת מצרים בכל דור... אני מתפלל עליך ומברך אותך ואת ביתך בברכת מזל-טוב. ה' ברחמיו יאריך ימיכם, יאיר מזלך לטובה, כשמש בצהריים וכלבנה בחצי החדש במילואה, ויצליחך בכל דרכיך ובכל מעשיך, ויפתח לך שערי חן וחסד מפתחי החן והחסד, בעיני כל רואיך, ויהיו דבריך מתוקים מדבש, ונופת צופים, באוזני כל שומע נעימת מתיקת לשונך הצח. ותאריך ימים על ממלכתך. בימך תושע יהודא וירושלים, בהתגלות אור האמת לבניין בית המקדש, ויהיה לך חלק גדול, בהצדיק הגנוז, שעוסק להחזיר כל העולם למוטב, לעוררם ולהקיצם, לתומכם ולסעדם, לרפאותם, להחיותם ולשמחם ולהאיר בהם, אור חכמתו ותורתו הנפלאה ונוראה, להכיר ולידע, כי ה' הוא האלוקים.

המעתיק

עצות

(לקוטי עצות - תפילה - אותיות יב-יג)

תפילה ואמונה ונסים וארץ ישראל הם בחינה אחת ותלויים זה בזה. וכפי הפגם שפוגמין בהם, חס ושלוש, מאריכין הגלות, וכפי מה שזוכין לעסוק בהם ולתקנם כמו כן מקרבין הגאולה.

תפילה היא בחינת אמונה, ומסגל לזכרון ונצל משכחה שהיא תלויה בפגם אמונה.

תפילה

(לקוטי תפילות אי - תפילה ז')

... ועזרנו שתהיה תפלתנו נכונה וסדורה ושגורה בפינו ובלבבנו, ותגלה נסים ומופתים בעולם, "למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלהים אין עוד". ותזכור את עמך ישראל להוציאם מתוקף גלותם, אשר גלית אותנו זה כמה שנים, ותמחר ותחיש לגאלנו ונזכה לשוב לארצנו, ותביא לנו את משיח צדקנו במהרה, ויקים מקרא שכתוב: **והיה צדק אזור מתניו והאמונה אזור חלציו. אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף.** וקיים לנו מקרא שכתוב: **תבואי תשורי מראש אמנה,** במהרה בימינו אמן.